

III konwencja muzyki polskiej

panel dyskusyjny:

Ochrona dóbr fonograficznych – stan obecny i zamierzenia

moderator:

Jacek Jackowski, Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk

paneliści:

- Katarzyna Janczewska-Sołomko, Stowarzyszenie Polskich Artystów Muzyków, Sekcja Fonotek Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich,
- Anna Rutkowska, Archiwum Polskiego Radia w Warszawie

Tezy do dyskusji

Ujęcie hasłowe:

1. Polskie dziedzictwo fonograficzne. Raport o stanie aktualnym. Konieczność zachowania, zabezpieczenia, archiwizacji polskiego dziedzictwa fonograficznego jako warunek *sine qua non* ochrony znacznego dorobku dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza dwudziestowiecznego (w ujęciu szczegółowym punkty 1-4)
2. Archiwizacja *versus* digitalizacja? (w ujęciu szczegółowym punkty 5-7)
3. Aktualna praktyka opracowania, archiwizacji, ochrony i udostępnienia/popularyzacji dziedzictwa fonograficznego w Polsce (w ujęciu szczegółowym punkt 8)
4. Postulat ARCHIWIZACJI polskiego dziedzictwa fonograficznego i prezentacja oraz dyskusja projektu Sekcji Fonotek Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (w

ujęciu szczegółowym punkt 9)

5. Współczesne problemy i wyzwania archiwistyki fonograficznej w Polsce (w ujęciu szczegółowym punkty 10-11)

Ujęcie szczegółowe:

1. Tytułowe „dobra fonograficzne” a pojęcie polskiego dziedzictwa fonograficznego (zakres pojęć)

2. Rodzaje źródeł: wydawnictwa fonograficzne i archiwalia (wydawnictwa, fonoteki, archiwa)

3. Konieczność zachowania, zabezpieczenia, archiwizacji polskiego dziedzictwa fonograficznego jako *warunek sine qua non* ochrony znacznego dorobku dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza dwudziestowiecznego

4. Problem „inwentaryzacji” polskiego dziedzictwa fonograficznego. Stan wiedzy o tym dziedzictwie, zakres, jakość i efekty działań instytucji powołanych do ochrony, zabezpieczenia i archiwizacji dóbr fonograficznych.

5. Trendy drugiej połowy dwudziestego wieku w archiwistyce, bibliotekarstwie, muzealnictwie i ich wpływ na fonografię i archiwistykę muzyczną, także fonograficzną. Digitalizacja dóbr kultury. Era cyfrowa

6. Archiwizacja a digitalizacja – konieczność uporządkowania pojęć i aktualne tendencje w praktyce archiwistycznej, fonotecznej, muzealnej, kolekcjonerskiej.

7. Historyczny świat analogowy i współczesne środowisko cyfrowe - różne i zwykle nierówne (przewartościowane) postawy wobec historycznego źródła fonograficznego i problemu jego zachowania i egzystencji we współczesności i przyszłości. Wyrażna dominacja digitalizacji traktowanej jako „mainstream” (zwłaszcza od końca l. 90 ub.

wieku) oraz jako jedyne *remedium* na przesadny alarm (podsycony kampanią medialną) rychłego unicestwienia dziedzictwa kulturowego (w tym fonograficznego).

„Blaski i cienie” digitalizacji

8. Próba diagnozy aktualnego stanu i jakości praktyki archiwizacyjnej (w tym digitalizacyjnej). Problem oryginału i jego prawidłowego, optymalnego odczytu. Pytanie o jakość, metadane i opracowanie wytworzonego cyfrowego odwzorowania dziedzictwa fonograficznego.

9. Zdefiniowanie ARCHIWIZACJI jako złożonego zespołu działań obejmującego konserwację nośnika archiwalnego, jego poprawny odczyt, wykonanie duplikatów/kopii (różnorodną technologią) o różnym statusie, np. zachowawczym, użytkowym. Postulat poprawnie pojętej ARCHIWIZACJI jako priorytetu działań w zakresie ochrony polskiego dziedzictwa fonograficznego.

10. Problem poważnego luki w edukacji w dziedzinie archiwistyki fonograficznej i ciągły (zastanawiający) brak standaryzacji na gruncie polskim. Dominacja nieskoordynowanych, rozproszonych, indywidualnych, równoległych działań „po omacku” metodą „prób i błędów”. Porównanie sytuacji w Polsce ze sytuacją europejską, światową. Archiwistyka fonograficzna (dziedzina w Polsce niemal nieznana choć mająca już swoją niemal wiekową tradycję) a konserwacja i archiwizacja dzieł sztuki lub bibliotekarstwo i biblioteki cyfrowe mające swoją historię, wypracowane metody, standardy.

11. Co dalej? Czy i jak udostępnić dziedzictwo fonograficzne społeczeństwu. Zagadnienia prawne, problem własności – jako tezy do odrębnego panelu.

Eksperti w kolejności wystąpień:

1. dr Katarzyna Janczewska Sołomko – muzykolog, wieloletni (obecnie emerytowany) i zasłużony pracownik naukowo-badawczy Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych Biblioteki Narodowej, autorka *Dyskopedii Poloników*. Przewodnicząca Sekcji Fonotek Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Reprezentuje na Konwencji Stowarzyszenie Polskich Artystów Muzyków.

2. mgr Anna Rutkowska – reżyser dźwięku, absolwent warszawskiej AMFC (obecnie UMFC), pracownik Archiwum Polskiego Radia w Warszawie, specjalista w zakresie archiwizacji, digitalizacji i rekonstrukcji nagrań archiwalnych. Na Konwencji reprezentuje Archiwum Polskiego Radia